

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2021/2022**

HISTORIA

KURATORZUM OŚWIATY
w Katowicach

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 14 stron (zadania 1-24).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podanych jest kilka odpowiedzi. Wybierz tylko jedną odpowiedź, podkreślając ją bezpośrednio na arkuszu.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl i zaznacz poprawną odpowiedź.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNIA

--	--	--

Stopień: trzeci

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	3	3	4	2	2	2	3	2	3	4	2	4	1	2	4	1	4	2	2	1	4	2	2	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																									

Liczba punktów umożliwiająca uzyskanie tytułu laureata: 54

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji weryfikujący pracę –

Zadanie 1. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia z XIX w. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Początek Wiosny Ludów	
B	Uzyskanie przez Grecję niepodległości	
C	Zakończenie wojny krymskiej	
D	Utworzenie Królestwa Polskiego	

Zadanie 2. (3p.)

Na podstawie zamieszczonych poniżej źródeł ikonograficznych oraz wiedzy własnej wpisz w wy kropkowane miejsca nazwę wydarzenia, do którego nawiązują poszczególne reprodukcje.

wikipedia.pl (dostęp: 27.12.2021r.).

www.muzeumwp.pl/ (dostęp: 28.12.2021r.).

pl.wikipedia.org (dostęp: 27.12.2021r.).

A.
.....
.....

B.
.....
.....

C.
.....
.....

Zadanie 3. (3p.)

Podane niżej wynalazki wpisz w odpowiednie miejsca tabeli. Jeden z nich nie pasuje do żadnego z wynalazców.

maszyna parowa; silnik elektryczny; telegraf; żarówka

Lp.	Wynalazca	Wynalazek
A	James Watt	
B	Samuel Morse	
C	Michael Faraday	

Zadanie 4. (4p.)

Na podstawie zamieszczonego poniżej materiału źródłowego i wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Niekończące się wojny i okupacje spauperyzowały miasto, gdzie marsze głodowe i garkuchnie stały się codzienną rzeczywistością. Tani, rzekomo pożywny rosół, wymyślony przez sławnego filantropa i intryganta hrabiego Rumforda, który od jego nazwiska nazwano „zupą Rumforda”, rozdzielano wśród wielu bezdomnych ludzi i uchodźców. [...] nadal miał charakter miasta-fortecy z olbrzymim wałem odcinającym stare wewnętrzne centrum od pozostałej zabudowy, gdzie w dzielnicach śródmiejskich czynsz był najwyższy w Europie, wyższy nawet niż w Londynie. Obrady kongresu wywindowały go jeszcze wyżej, a to ze względu na przyjazd rozlicznych zagranicznych delegacji i ich popleczników. Wśród gości – członków rodzin królewskich – był car, czterech królów, jedna królowa, dwoje księżąt – członków domu panującego, trzy wielkie księżne oraz troje księżąt krwi. Ponadto [...] przyjechało dwieście piętnaście głów rodzin książęcych.

zpe.gov.pl/(dostęp: 27.12.2021r.).

A. Podaj nazwę miasta, które zostało opisane powyżej:

B. Napisz datę roczną wydarzenia, o którym wspomniano w podkreślonym fragmencie:

.....

C. Podaj imię cara, który uczestniczył w opisanym spotkaniu:

D. Podaj powód, dla którego odbył się wspomniany kongres:

.....
.....
.....

Zadanie 5. (2p.)

Obok zamieszczonych poniżej opisów wpisz nazwy państw zaborczych, których dotyczą.

	Opis	Państwo zaborcze
A	<i>Po objęciu władzy w kraju przez generał-gubernatora Hurkę [...] surowo zabroniono czytania i posiadania polskich książek, a kontrola była tak ścisła, że przy odwiedzaniu stacji uczniowskich [...] przetrząsano sienniki, kufry z rzeczami, czy tam nie było schowanych książek polskich. W razie znalezienia książek polskich zapisywano ucznia do dziennika kar [...]. Gdy zaś u ucznia znaleziono książkę o treści politycznej [...] bezwarunkowo wydalało ucznia z gimnazjum.[...] Apuchtin przestał przyjmować Polaków na posady nauczycielskie.</i>	
B	<i>W procesie tym państwo [...] pozwało strajkujące dzieci oraz występujących w ich obronie rodziców do sądu, w wyniku czego zasądzono kary więzienia. Skazano łącznie 25 osób, a 4 uwolniono od zarzutu. Minimalny czas kary wyniósł 2 miesiące aresztu, maksymalny – 2,5 roku więzienia. Najsurowiej ukarano Nepomucenę Piasecką [...]. Za winnego został uznany nawet fotograf z Wrześni, Szymon Furmanek, którego skazano na 200 marek grzywny z zamianą na 40 dni więzienia. Postawiono mu zarzut "wykonania i rozpowszechniania trzech fotografii osób związanych ze sprawą wrzesińską".</i>	

Zadanie 6. (2p.)

Poniższy tekst jest fragmentem odezwy jednego z ugrupowań działających w okresie powstania styczniowego. Rozstrzygnij, czy jest to odezwa ugrupowania czerwonych, czy białych. Uzasadnij swój wybór.

Jesteśmy przekonani, że prawdziwa i dobrze pojęta miłość ojczyzny wkłada na każdego obywatela obowiązek niepowiększania szeregu powstańców [...], aby ruch powstańczy [...] nie pomnożył z kwiatu młodzieży bezowocnych ofiar, a ostatecznie nie wtrącił na długo kraj cały w odmęt społecznych zawichrzeń, z którego tylko nieprzyjaciele nasi skorzystają.

wlaczpolske.pl (dostęp: 28.12.2021r.).

Jest to fragment odezwy ugrupowania:

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 7. (2p.)

Rozstrzygnij, czy mapa i tekst dotyczą tego samego powstania narodowego. Swoją odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Źródło 1. Mapa z okresu walk powstańczych.

zpe.gov.pl (dostęp: 28.12.2021r.).

Źródło 2. Stefan Bobrowski do Zygmunta Padlewskiego, [...]

Położenie jest następujące: Kazimierz, Janów i część zamojskiego powiatu zajmuje Leon Frankowski, kazaliśmy mu, aby rozszerzał agitację między ludnością wiejską [...]. Na Podlasiu [...] pod Węgrowem i Łukowem stoją kilkutysięczne oddziały [...]. Jeden oddział wkroczył na Litwę [...]. Unikaj spotkania z wielkimi siłami, lecz formując oddziały, choćby z pięćdziesięciu ludzi, wprowadzajcie w życie dekrety uwłaszczeniowe, wnosząc je do akt każdej gminy i stwierdzajcie podpisami wójta, sołtysa, dziedzica i proboszcza [...]. Rozbrajajcie leśną straż, która wam chętnie odda swoją broń, i straż pograniczną, ponieważ to jedynie może umożliwić przewóz broni. Na Boga, utrzymaj się na granicy osiem dni i broń przybędzie, dlatego, że już posłano ostatnią ratę – piętnaście tysięcy rubli srebrem [...]. Wojsko rosyjskie otrzymało rozkaz koncentrowania się i dlatego oczyszczają prowincję.

wlaczpolske.pl (dostęp: 28.12.2021r.).

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 8. (3p.)

Do zamieszczonych poniżej fragmentów biogramów XIX wiecznych postaci dopisz w tabelce ich imiona i nazwiska.

	Biogram	Imię i nazwisko postaci
A	Polski generał, dowódca artylerii. Odznaczył się w powstaniu listopadowym. W czasie Wiosny Ludów objął dowództwo jednej z armii węgierskich. Odnosił zwycięstwa nad armią austriacką i został mianowany węgierskim wodzem naczelnym. Zmarł w Aleppo w Syrii.	
B	Pochodził z rodziny magnackiej. Po trzecim rozbiórze trafił na dwór cesarski do Petersburga i zaprzyjaźnił się z przyszłym carem. Miał wpływ na tworzenie Królestwa Polskiego. Po upadku powstania listopadowego wyjechał do Paryża, gdzie stanął na czele ugrupowania znanego jako Hotel Lambert.	
C	Był zwolennikiem ugodowej polityki wobec Rosji. W 1862 roku został naczelnikiem rządu Królestwa Polskiego. Przeprowadził wiele reform modernizujących Królestwo, jednak był negatywnie nastawiony do ruchu powstańczego. Zarządził brankę do wojska carskiego.	

Zadanie 9. (2p.)

Na podstawie tekstu sformułuj jeden negatywny i jeden pozytywny skutek jakie przyniosła Galicji emigracja chłopska.

Ale aż do roku 1886 emigracja była nieznaczna. Dopiero od tego roku Galicja Zachodnia zaczyna wysyłać w świat, do Niemiec, na Śląsk i do Ameryki coraz to liczniejsze wychodźstwo. Za nią poszła później Galicja Wschodnia przy czym Rusini jechali przeważnie do Kanady. Warto było słyszeć, co wobec tego koniecznego zjawiska wyprawiała klasa rządząca. Zatrwożeni o najtańszego na świecie robotnika-nędzarza szlachcice pchnęli do powstrzymywania emigracji przede wszystkim przez księży, aby z ambon straszili lud wiejski okropnościami, które oczekują emigrantów. [...] Potem starostowie i żandarmi utrudniali wydostanie paszportów. [...]

Rząd austriacki widział znów w emigrantach ubytek rekruta i dla tego zamiast opieki rzucił uchodźcom utrudnienia i szykany. To też dochodziły nas niezwykle nie raz wieści o losach emigrantów na obczyźnie. [...] A jednak emigracja chłopska stała się potężnym czynnikiem ekonomicznym w kraju. Ona to umożliwiła Zachodniej Galicji wykupienie folwarków średniej szlachty przez chłopów, a nadto emigracja chłopsko-robotnicza przysyłała rocznie do kraju około 50 milionów koron. Praca chłopska na obczyźnie ratowała kraj od skrajnej nędzy. [...]

Na podstawie: Wczoraj i dziś. Klasa 7, Nowa Era, s.135.

Skutek negatywny:

.....

Skutek pozytywny:

.....

Zadanie 10. (3p.)

Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej uzupełnij poniższą tabelkę. Wpisz do niej nazwę sojuszu zawartego przez kraje przedstawione symbolicznie na ilustracji oraz podaj nazwy tych państw.

sr.wikipedia.org (dostęp: 28.12.2021r.).

Nazwa sojuszu	
Państwo nr 1	
Państwo nr 2	
Państwo nr 3	

Zadanie 11. (4p.)

Uzupełnij tabelkę informacjami dotyczącymi ważnych wydarzeń w okresie II Rzeczypospolitej

	Naczelnik/prezydent - imię i nazwisko	Wydarzenie	Rok
A		Przewrót majowy Piłsudskiego	1926
B	Józef Piłsudski	Uchwalenie konstytucji marcowej	
C		Wybory brzeskie	

Zadanie 12. (2p.)

Na podstawie lektury *Powstania śląskie 1919-1921* oraz wiedzy własnej napisz, które z państw: Polska czy Niemcy, opublikowały zamieszczony poniżej plakat. Uzasadnij swój wybór, odwołując się do graficznych elementów plakatu.

Na podstawie lektury: *Powstania śląskie 1919-21* Aleksandra Korol-Chudy.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (4p.)

Na podstawie lektury *Powstania śląskie 1919-1921* napisz, czy poniższe zdania zawierają informację prawdziwą, czy też fałszywą.

	Wydarzenie	Prawda/Falsz
A	Siedziba główna Polskiego Komisariatu Plebiscytowego mieściła się w Opolu.	
B	Zakończona sukcesem akcja dywersyjna „Mosty” miała miejsce w trakcie drugiego powstania śląskiego.	
C	Na czele wkraczających na Śląsk wojsk polskich w czerwcu 1922 roku stał gen. Szeptycki.	
D	Na mocy Traktatu Wersalskiego o przynależności spornych terenów Górnego Śląska miał zdecydować plebiscyt.	

Zadanie 14. (1p.)

Na podstawie lektury *Powstania śląskie 1919-1921* uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Przeprowadzenie plebiscytu na Górnym Śląsku	
B	Bitwa o Górę Św. Anny w czasie powstań śląskich	
C	Przybycie wojsk sojusznicznych na teren plebiscytowy.	
D	Wybuch pierwszego powstania śląskiego.	

Zadanie 15. (2p.)

Do podanych opisów dopisz odpowiadające im pojęcia.

	Opis	Pojęcie
A	Akt prawny, który wszedł w życie w 1935 roku w Niemczech. Na jego podstawie ludność żydowska została pozbawiona większości praw obywatelskich.	
B	Obozy pracy, które powstawały w ZSRR po zakończeniu wojny domowej, podlegały Gułagowi. Zsyłano do nich nie tylko przestępców, ale i przeciwników politycznych władzy.	

Zadanie 16. (4p.)

Na podstawie źródeł oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Źródło 1. Fragment przemówienia Wiaczesława Molotowa

Obywatele i obywatelki Związku Radzieckiego!

(...)

Dziś o godzinie 4 rano, bez podania jakichkolwiek pretensji pod adresem Związku Radzieckiego, bez wypowiedzenia wojny, wojska niemieckie napadły na nasz kraj, zaatakowały nasze granice w wielu miejscach i rozpoczęły bombardowanie naszych ziem (...) Ten niesłychany napad na nasz kraj okazał się bezprzykładnym w historii narodów cywilizowanych wiarołomstwem. Dokonano napadu na nasz kraj, nie bacząc na to, że między ZSRR i Niemcami zawarty był pakt o nieagresji i Rząd radziecki z całą sumiennością spełniał wszystkie jego warunki. Dokonano napadu na nasz kraj nie bacząc, na to, że w całym okresie istnienia paktu rząd niemiecki nie mógł przedstawić żadnej pretensji wobec pod adresem ZSRR w sprawie wypełniania wymogów paktu. Cała odpowiedzialność za ten rozbójniczy napad na Związek Radziecki spada całkowicie na niemieckich faszystowskich rządców.

Na podstawie: *Historia 8. Podróże w czasie*. GWO s. 25.

Źródło 2. Karykatura autorstwa Artura Szyka

tygodnik.tvp.pl/ (dostęp: 29.12.2021r.).

- A. Napisz dokładną datę agresji III Rzeszy na ZSRR [dzień, miesiąc, rok]:
.....
- B. Podaj historyczną nazwę traktu, o którym wspomniano w podkreślonym fragmencie przemówienia:
- C. Czy oba źródła dotyczą tego samego wydarzenia. Zajmij stanowisko i uzasadnij je, odwołując się do każdego z podanych źródeł.

Stanowisko:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

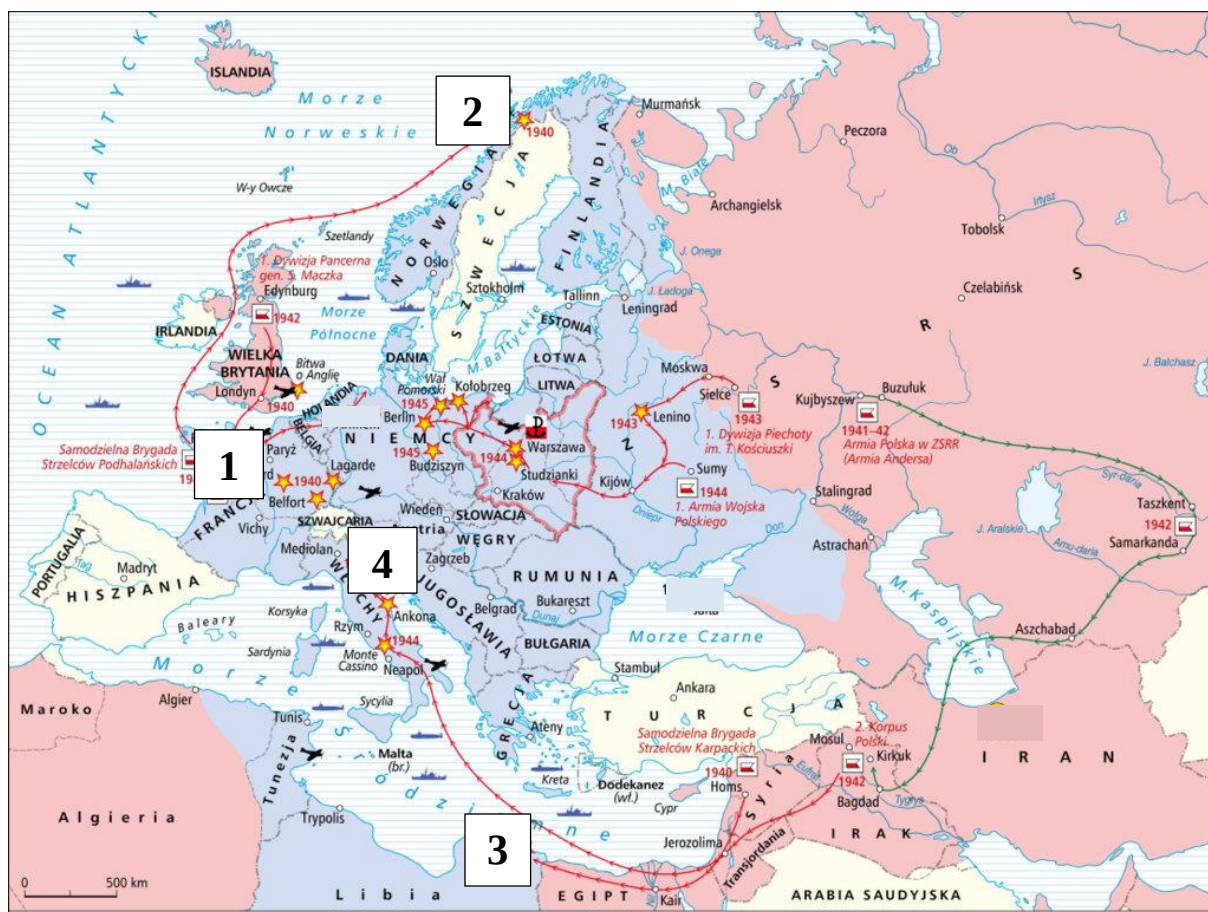
Zadanie 17. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia z okresu II wojny światowej. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Początek wojny zimowej z Finlandią	
B	Bitwa o Stalingrad	
C	Atak III Rzeszy na Francję	
D	Atak japoński na Pearl Harbor	

Zadanie 18. (4p.)

Na mapie zaznaczono miejsca bitew stoczonych przez polskie oddziały w czasie II wojny światowej. Przyporządkuj podane pod mapą miejscowości odpowiednim cyfrom i wpisz je do tabeli. Jedna z miejscowości nie pasuje do żadnego z zaznaczonych miejsc.

wlaczpolske.pl (dostęp: 28.12.2021r.).

Arnhem, Bolonia, Narwik, Falaise, Tobruk

Numer na mapie	Miejsce bitwy
1	
2	
3	
4	

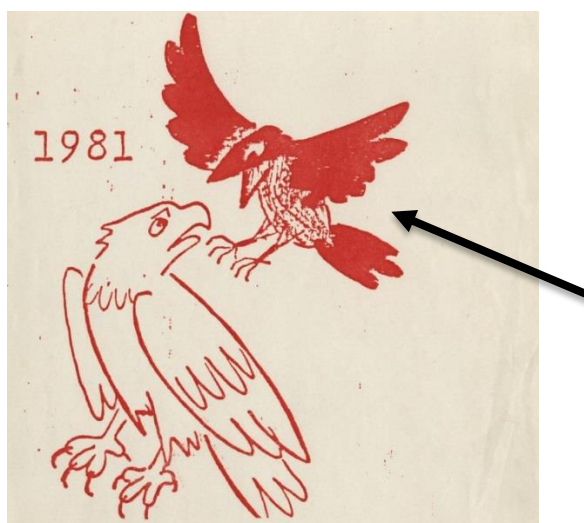
Zadanie 19. (2p.)

Podaj nazwy miejscowości, w których odbyły się w czasie II wojny światowej spotkania Wielkiej Trójki i uczestniczył w nich Franklin Delano Roosevelt.

Rok	Miejscowość
1943	
1945	

Zadanie 20. (2p.)

Na podstawie lektury *Stan wojenny 1981-1983* wykonaj zadania.

Na podstawie lektury: *Stan wojenny 1981-83* Karol Chwastek, Magdalena Duber, Michał Miwa-Młot.

A. Podaj pełną nazwę utworzonej w grudniu 1981 r. organizacji, do której nawiązuje przedstawiony na ilustracji ptak:

.....

B. Napisz, w jakim celu została utworzona ta organizacja:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (1p.)

Na podstawie lektury *Stan wojenny 1981-1983*, uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Zawieszenie stanu wojennego w PRL	
B	Zakończenie protestu górników w Kopani „Piast”	
C	Druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski	
D	Zakończenie stanu wojennego w PRL	

Zadanie 22. (4p.)

Na podstawie lektury *Stan wojenny 1981-1983* zaznacz, które zdania zawierają informację prawdziwą, a które fałszywą.

	Wydarzenie	Prawda/Falsz
A	W trakcie stanu wojennego w ponad 200 zakładach doszło do strajków okupacyjnych na terenie całego kraju.	
B	ZOMO było formacją milicyjną przeznaczoną do tłumienia demonstracji ulicznych i strajków.	
C	Za wprowadzenie stanu wojennego w Polsce, Stany Zjednoczone nałożyły na PRL sankcje ekonomiczne.	
D	Najmłodszą ofiarą śmiertelną stanu wojennego był warszawski maturzysta, Grzegorz Przymek.	

Zadanie 23. (2p.)

Ilustracja, znajdująca się w lekturze *Stan wojenny 1981-1983* przedstawia górników, którzy zginęli w wyniku pacyfikacji kopalni podczas stanu wojennego. Napisz, w której kopalni doszło do śmierci tych górników i kiedy [dzień, miesiąc i rok] pacyfikacja miała miejsce.

Na podstawie lektury: *Stan wojenny 1981-83* Karol Chwastek, Magdalena Duber, Michał Miwa-Młot.

Nazwa kopalni:

Data [dzień, miesiąc i rok] pacyfikacji:

Zadanie 24. (2p.)

Spośród podanych odpowiedzi wybierz rok, w którym mapa Europy wyglądała tak, jak ta zamieszczona poniżej. Uzasadnij swój wybór, odwołując się do mapy.

zpe.gov.pl (dostęp: 28.12.2021r.).

Mapa przedstawia Europę w roku:

- A. 1945 B. 1980 C. 1991 D. 2003

Uzasadnienie:
.....
.....
.....

Brudnopis